

(ارتقا) نك استانبول و طفره ایچون
بر سنه ك آجونه سی ۳۲ فروشدر .

مخانی بالجه ارباب قله آچقدره هر ال
قلم طوتان یازمبیلیر .
اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRÉ
IRTIKA

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و ! کتجه لی فقراتدن باحث مصور
جریده در .
هرنوع خصوصیات ایچون غزته نك مدیری
سماعاتلو طاهر بك افندی حضرتلرینه مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

بودلقریب منظره لر هپ بهار امیدک
برو نشانه ذی روح حیرت افزایی ؛
بنده روح الیم بونکه ایا عدد ر .
سمای بر تو کوکب نمای سودایه .
او آشنای قدیم ندیمه روح
اماله ایستی فقط آه قلب مجروح
اولک نگاه بسیمکده قالدی دست حفلوط
طلوع ایدردی کوا کیده بر سبای غرام
نغمات عشقمی غنطله استهتام
ایدردی بی پروا .

اسکپه لی : محمد صدق

آغیز

[بکن اسخه مردن مایه د]

بو ابتدا بوشا قدر ، دیشلر بیقانه
قولا بجه چیقار . فقط دیشلرک بیقانه
اهال ایدیلرسه بوسوب سرتلشیر ، دیشه
یا پیشیر . بونک هم منظره سی ، هم قوقوسی
غایت کریدر . بوجسم اجینک دائمی
تماس دیش اتلری تخریش ایدر . دیش
اتلری الیاب پیدا ایلر ، قیزاریر ، شیشر ،
بوشار . اووقت بویک دیش اتی ایلر دیش
آراسنه کور ، کوکک برقمی آجیقده قایر .
بویله برشی اولونجه هان ماهر بردیش طیبینه
مراجعتده قصور ایتمه ملیدر . دیش طیبی
کیرلری اورادن چیقاروب دیش اتلری
دیشه یا پیشیر برق چاره سی بولور .

یدیکم بک پارچه لری دیشلرک ازلرنده
یاخود جو قورلرنده بریکدرک اوراده تغییرات
کیمیویه اوغراقلری جهته دیشلرک
چورومسی اکثریا بورالردن باشلار .

دیش چوروکارلی ابتدا سطحیدر ،
صاریمسی بر نقطه ایلر کندیقی کوستریر .
صوکره بونقله اسمرلشیر ، قراریر . بوحال
دیشک مننه طبقه سنک چورو دیککی کوستریر .
دها صوکره بوجوروک دیرلشیر ، دیشک
آلت طبقه سی میدانن چیقار ، اوده بوشامنه
باشلار . بردلیک حاصل اولور . بک صیجاق ،
یاخود بک صوغوق مشرویات ، شکرلی ،
اکسی ما کولات شدتی آغریلر تولید ایدر .
اوجمنی دورمه چوروک اچیرییه قدر
نفوذ ایلر . یعنی دیشک سرت قسمتی تکمیل
دملر ، اورنه دهی اب سن قطعه سنه واصل
اولور . بوندن صوکره حس اولنان شدتی
دیش آغریلری هوا واغیده تولید ایدر .
دیشلرک چورومسی شدتی اوجاعه
میدان آجیدنی ، اوقویه ، بکلیری چیکنه بک
هضمه مانع اولقی اعتبارله بختی اخلال
ایله دیک کی کوزلکده تحریب ایدر .

رتوز حله کتیرلش سونکر طاشنه چوجوق
ادواری قاریدر برارق یایدق لری برمه جونی
قولانیرلردی . چوق شکرکه بوکون بولردن
دها اتی وساطته مالکیر . بوشاق وایضاق
بال نزی ایلر بیلر دیشلری تمیزله مک
قابله سه برفیرچه وردیش صوبی دهامناسب
اولور .

بردیش فیرچه سی وظیفه سی ایجه ایفا
اتمک ایچین اولا کوچک قطعه ده اولمالی .
آغزک هر طرفه کیره بیلملیدر برده قیللری
اولدقجه مقارمتی وهر ایکی طرفه ده میل
ایده بیلر اولمالیدر . سامور فیرچلر دیش
انلری بک حساس ، چابوق قانار آدمیلر
ایچین مناسبدر . مع مایه فیرچه بک بک سرتی ده
ایشه یاراماز ، بالعکس دیشلرک مننه سی
بوزار .

مایه دی وار

یاغمور

ایچه . رزمندلری اتی هوا یاخود
یاغمور ایلر معاملات تجاریه واحوال جاریه
بده بر ماسبت تجری ایلدیکده ایدی .
بعض حوالیده ، مبدول یاغمورک ، بک
طبیعتیه کوره ، ذراته و بناء علیه ثروت عمومییه
مساعده اولدنی شهیدن بری ایشه ده بالعکس
آمریقا ده بایلر کی قوری یاخود یاغمورلی
هوا ایلر معامله واخذ واعطا بینه دایما
بر ماسبت بولدیغی تمام اتک بعض معاد
ملات تجاریه دخی سکتهدار ایدر .

رجوق ذوات بوباده تجاریه وندقیقانه
قویولشلردر . بالخاصه موسیو (دیلس) نام
ذات اوسترالیای جنوبیده محصولانک ،
نشوونما زماننده یاغمور (۲۷۰) میلیمتر
اولدنی حالد قرق ایکی اولک مرابعده
(۴۵۰) لیتره بغدای آله جفنی بولشدر .
یاغمورک مقداری (۲۴۳) میلیمتریه دوشد
یکی زمان مقدار محصول دخی (۲۶۳)
لیتریه دوشور . موسیو (رادسون) دخی
(بارباد) آطه مندن اخراج اولنه بیلر بک
شکر مقدارینک ، برسنه اولکی یاغمور
ارتقای معلوم اولدنی تقدیرده ، حقیقته
قریب درجه ده حساب اولنه بیلر بک تصد
یق ایدیور . موسیو (موقسود هال)
ژامایق آطه سند یاغمور (۱۴۵۰) میلیمتر
اولدنی تقدیرده هر قرق اولکده (۱۴۴۱)
فوجی شکر آله بیلر بک ، حال بک یاغمور
(۲۰۰۰) میلیمتر اولدنی تقدیرده (۱۵۵۹)
فوجی آله بیلر بک حساب ایتشدردر .
بوفرق یاز محصولی ایچون (۱۰۰۰)
دولار فضله حاصل ایدیور .
اوله رق محصولات بهر هکتارده (۳۰۰۰)
هکتارده

آمریقایی علم احوال جویه متخصصلر
ندن موسیو (فله تیون) آمریقا ایچون
بوکی تجاریه وندقیقانه بولشدردر . موسیو
ایله آمریقایی ایکی بیوک مرکز زراعتی اولان
(اوچیو) و (میسیسیپی) وادیلر به باغان
یاغمورلرک مقدار ستویستی حساب ایتشدردر .
موسیو (فله تیون) عین سنه لرده کی
احوال تجاریه به دایر بر مقایسه بایه رق مقد
ار کافی یاغمور یاغمان سنه لرده بحران مالی
ویاخود تجاریه بک محقق الوقوع اوردیغی اثبات
ایتشدردر .

موسیو (فله تیون) بالخاصه آمریقا ده
تأثیرینی کوسترمن اولان ۱۸۳۷ ، ۱۸۵۷ ،
۱۸۷۳ بحران مالیلرینک اوج بش سنه
یکدیگر کی متمایب یاغمورک از یاغمش او
لمسندن ایلری کلدیککی بیان ایدیور .

موسیو (فله تیون) میشتان کولنک
سطحک تموجله ده معاملات تجاریه بینه ده
مناسبت موجود اولدیغی ذکر ایدیور .
فی الحقیقه بوکون یاغمور صولری بیوک
بر فیض کی تلقی ایدیلر سیلر . اگر
یاغمور فوق العاده ایلر سطحی حدو سطحی
تجاوز اتمکده حال بک قوری هوارده
تخر صوبی کسلیتله حد طبعیدن آشنایی
دوشور مکده در . صوبک معلوم مداخله معاملات
تجاریه بک بکون تقریبیستی استیاج اولنه بیلر .
بوسورکله موسیو (فله تیون) کوره
معاملات تجاریه ده قوتنه کلن تزیید یاخود
بحران یاغمورک از وجو قلفسندن ایلری
کلکده در . یاغمورلردن صکره ذخائرک مبدو
لیتی فینالر دوشمسنه و بناء علیه اهالی آره سنده
سهولت معیشتی بالعکس یاغمورک نقصان
ویاخود عدمی بحران اقتصادی و تجاریه
موجب اولیوردی .

فی الحقیقه یاغمور زراعت اوزرنده
بیوک بر تأثیر حاصل وایی یاخود فنا محصوللر
ثروت عمومییه نفوذ اجرا ایدر .
موسیو (ده شهرن) ایله رفیقی موسیو
(دوین) اخیراً علوم وفنون آقاده میسنه
صوبک ذخیره محصولانده تأثیر نفوذ و تأثیری
حقده بیانات مهمده بولشلردر . بویکی
ذات (فله تیون) ده (۱۹۰۲) ده تجربه
ترلاسی احدائی تاریخی اولان (۱۸۷۵)
سنه سندلری کورلمه مش درجه ده فوق العاده
بغدای محصولی ایشلردر . بیکری بدی آر
(بر آر قرق دوم) بر ترلانک بهر هکتار
ندن (۴۳۰۰) کیلو تخم (۹۰۰۰) کیلو
صان آلتشدردر . بغدای بک آغیر اولوب
هکتولتره سی (۷۵) کیلو کلکده در .
محصولک حجبی ایللر بهر هکتارده
بوفرق یاز محصولی ایچون (۱۰۰۰)
دولار فضله حاصل ایدیور .
اوله رق محصولات بهر هکتارده (۳۰۰۰)
هکتارده

پوتاسيوم
سوديوم
كبريت
املاح كاسيه و مغزيه
قور سوديوم (عادى طوز) - ليترده ۰۰۳۳ دهى گرام تيجه : تحليل اولان بومو
قولى قاربوناي رعمدن صويرد .

ايشته (غازلى كول هامي) نك حاوى اولديني اجزاء كيميويه بروجيه بالا اولوب
صورت و كيفيت استعمالنى اطبايه سوروب اكا كوده حركت ايتك مقتضاي
حكمتدر .

كوتاهيه ايله قره حصار شوسه نى اوزرنده قوناق محي اولان (التون طاش) ناحيه سنده
شايان دقت برشى كوريله مز سوده ديوارله محاط بر قبرستان ايتجده ، يوكسك و منتظم
برمناردلى كار كيريوجك برجام شريف ذكره شايسته در . پورصوف صوبى ايشته بورادن
ظهور ايدر .

(غازلى كول) اووه سنى احاطه ايدن سلسله جبال طاراشه رق كنش بر بوغاز حالده
برمدت دها امتداد ايتدكن صوكره ينه كسب وسعت ايدوب اسكى حالى البر .
(عثمانقوي) دربندى كچيلدكن صوكره توصيف ايتديكمز اووه يه ايلوركه ،
بورادن قره حصارك سياه ، ارق بركاني الطييه قبالى ، قارشومزده مهيب
منظرله تشكيل ايدر .

(قره حصار) يارم ساعت مسافه ده سياه ، برى برندن آيرى فقطهرى يكاره طاشلر
حقنده كوريلر درلو حرافلر نقل و روايت ايدرلر :

كوبا بر جوانك قيو قوردرل يمش ، صاحبه سى اولان قادين مسلمه جواندن شكاي
ايتش شاهد مقامنده بوقبارى كوسترمش ايتش !

(قره حصار) كايكرن صول طرفده ، ازمته قديمده موجود بروولقانك قحقه سندن
اقش جسم بر ماده سياله (لاو) lava بقاياسندن اوج تيه مصادف نظر دقت اولور .
بوحوالده بالاخره دخى اندفاعات بركانيه وقوعوش ايدوكندن ماده سياله دن مشكل
شوتيله توجي برشكل ووضعت المشر . عصرلردن برى ياغان ياغورلر بو طاشلرك
اوتسنى بوسنى ايتنديرمش بوسورله اووقار ، اولوقار پيدا ايتشدر .

بركره (قره حصار) ي كورمش اولانلر يوزلرجه مناظر بركانيه ايله برلكده جبالق
براووه نك اورته سنه ايلمش اولان بو محروطى الشكل تپلر كوستريله (قره حصار) قبالى
اولدينى سويلمكه تردد ايتز ، بوقصه نك جوارنده كى قبال اشكال غربا اشتهالرله بودرجه
نوزه جاريتمده در .

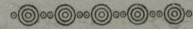
(قره حصار صاحب) استاسيونه ساعت دردى اون كچه رك موصلت ايتك استاسيون
موقعى سطح بجرندن (۱۰۰۸) متره ارتفاعده در . بوراده قطار كرى دقيقه توقفايتشدر .
قره حصارى چوقدن برى زيارت ايتك جاكير زميرم ايدى . بونكچون قطار ك استاسيونه
بران اول موصلته صبر سز قلعه انتظار ايلوردم . هر قدر بوبلده قديمه نى قونيه دن عودتمده
زيارت ايتش ايسهمده خط سياحتمده كى استقامتى تبديل ايتمك و سلسله مشهوداته فاصله
ويرمه مك ايجون شمدي زيارت ايديسورم شوبله كه :

قونيه دن در سعاده متوجها بر جمعه ايرتسى كونى حركتمز مقرر اولوب انشاي
راهده قره حصاره دخى اوغرايه جعفر دن محلى معارف قوميسيون رئيسى احمد صلاح الدين
چلي اقتدى به زمان حركتمى بالتقريف اشعار ايتش ايكن ، قونيه ده اعدادى مدير كننده
بولنديغ ايشاده شريف بختلى اولديغ اجبا ايله بودقمه كندورله معارفه پيدا ايلديكمز و نك
ابرام و اصرازلرى اوزرئيه يوم حركتمى بازارده تعليقه مجبور اولش . مع مافيه
سبب تاخري اقتدى موسى ايله تكرار بيلديركمك لزوم كوزمش ايدم .

كركه احمد اقتدى ايله كر كه قره حصار اوزدها فيض ايتكناش سجاد تشكى جبال الدين
چلي اقتدى حضرتلرله اولجه معارفه و التمز اولديغدن قطار ك قره حصار استاسيونه
ورودنده احمد اقتدى ايله شيخ اقتدى نك مخدومى عاجزلرئيه منتظر بولدم ؛ مشكول مقامته
لطفكارى بنى بك زياده ممنون و متشكر ايتدى .

ايقا ايدر ، كول ، يار افلاك كونش شعاعا
سته مقارم ايله سيلملى داره بخر
دن آزاده بولملى ايجون مقدار كافى صو
ندرك ايلز . بناء عليه بقدايك اوزرئيه
ميدولا سريملن ايلك مهار صوى خفيف
و مساملى طو اقرده فوق الامده محصولك
تشوتماسى موجب اولور .
او حالده امر بقاده ياغور زراعت ايجون
برمنع رادرات ديمكدر كه موبو (قله سون) ك
ناييدات و تيمعات و استنتاجات غريبه سنك
محق اولدينى كوريلر .
ايله (۳۵۰۰) كيلو آرسنده تخالف
ايتكده در . (غريبنون) ك طورى خفيف
و مساملتيدر . بناء عليه (۱۹۰۱) دن
(۱۹۲) نموزى نهايتسه قدر فوق العاده
دينه حك بر درجه ده اولان (۴۸۶) ميليمترو
صو فقط يالكز مالمسده (۱۱۱) ميليمترو
صو جمع ايدلشدر ، ايتى اطاب اولان بر هوا
چوق مقدارده خامض آزوت احضار ايدر .
ايلك مهارده ياغور ك ميدولنى يالكز
بقدايك آزوتى حاوى اولسندن يشقه (قور
فيل) جيجراتك اوزون زمان تاثيرى دخى
محق اولدينى كوريلر .

سياح : محمد ضيا

[۱۶۴ نجى نغمه مردن مابده]

(غازلى كول هامي) (كه چك) ، (عمر) قابليجه لرى (قره حصار) قصبه سنه ايكى ساعت
مسافه ده اولوب (قزل كلسا) ايلجه سى ايشه بش ساعت اوزاقلتمده در . بودرت قابليجه نك
امراض جليديه نفع و فائده لرى بك مجريد .

(غازلى كول هامي) نه بر جاريك مسافه ده جيتلى صوبه مشابه و (ا كنى صو) تغيير
اولور بر معدنى مو نبعان ايتكده اولديغدن شيشلر دروننده اولدينى حالده داخلده
صرف و استهلاك ايدلديكى كى اوروييه دخى كتورلمكده در .

ايلك وصوله مهار موسم لرنده بو قابليجه لره ازميردن ، ايديندن ، وسائر جوار
ولايتلردن بك جوق كيمسه كلوب بش اون كون استحمام ايله عون و عنايت خدا ايله
شفاياب اوله رق عودت ايتدكارى كوردم .

بوقارده بيان ايلديكم و جهله ، بوقابليجه لره مكاتب ابتدائيه محليه قارشولق اوله رق
بالارده عنايت عاده حضرت پادشاهى جهت معارفه ترك و تخصيص بيورلمش اولديغدن بانو
داؤملرى اولدقجه منتظم بر حالده طوتمكده در .

باخصوص قره حصار معارف قوميسيون رئيسى احمد چلي اقتدى برادرئز خير خواه
خدمت معارفه مباحي ذواتن بولنديغدن بورالرك اعمارئيه الدن كلديكى مرتبه غيرت
و محمت ايتكده در .

ايلك وصوله مهارلرده بوقابليجه لره مداوم اولانلر بر خدمت و سهولت املق اوزره ،
(قره حصار - ازمير) عثمانى شمندور قومانيه سى مقن سفرلر خارجده اوله رق (غازلى
كول) و (حمام) موقعايله قطارلر تخصيص ايتشدر .

بورالردن نبعان ايدن معدن صولر نك خارجه تقاى و رواجى تسهيل و زيبه ايجون
اجورات نقله نى دخى تنزيل ايتك صوزئيه مملكته قارشو ابرازخير خواهى ايلمش ايدى .

(غازلى كول) دم نبعان ايدن معدن صولر نك خواص شفائيه سى معلوم و مجرب
ايسده يه كى مواد كيميويه نى جامع و حاوى اولدينى اكلامق ايجون شمدي به قدر هيج
برطرقدن بركونه نشك و وقوعوش اولدينى نظر دقته االدرق نفعنى تعميم رغبتى ترسيد
و بصورتلر ده معارفه خدمت ايتك امل و اوزرئيه اصول و وساطت فينده اتره سنه تحليل
ايتديرمك لاييغ برابورلك بر صورتى قوميسيون رئيسى موسى ايله احمد اقتدى به ارسال
ايلمش ايدم .

اشبو ميه معدنه نك محتوياتى شورلردر :
بقايا - ليتره : ۳۵۰
خامض قاربون - واردر .